



Kurs i LibreOffice

1

I denne første delen av kurset forteller vi generelt om LibreOffice og de seks programmene pakken inneholder.

2

I andre del ser vi på tekstbehandlingsprogrammet LibreOffice Writer, som er selve flaggskipet i pakken.

3

LibreOffice Calc er pakkens solide regnearkprogram. I tredje del viser vi de viktigste funksjonene.

4

Fjerde del tar for seg LibreOffice Impress for deg som vil lage presentasjoner.

6 UNIKE PROGRAMMER:

Du fortjener en gratis kontorpakke

LibreOffice er en gjennomarbeidet samling av spennende programmer som ikke koster en krone. Installer dem på pc-en, og bruk dem med det samme.



Journalist
Steffen Nielsen

Kontorprogrammer for Windows er ingen billig fornøyelse hvis du velger et Microsoft-produkt. Kontorpakken 365 koster nemlig minst 829 kroner. Det er heller ikke en engangsutgift, men en årlig abonnementspris som slett ikke alle har lyst eller økonomi til å prioritere.

Derfor er det for tiden mange som velger nettbaserte tjenester. Den mest populære kommer utvilsomt fra Google. Det er en gjennomført og god løsning med fokus på de tre programtypene du også finner hos Microsoft, nemlig tekstbehandling, regneark og presentasjoner. Kontorprogrammene fra Google koster imidlertid ingenting, så fordelene er åpenbar.

Derimot er det ikke alle som har sansen for å jobbe med viktige dokumen-

ter i en nettleser. Der er det forstyrrelser fra andre nettsider, og man kan også ha forbehold mot kun å lagre private dokumenter på nett, altså uten en lokal kopi på ens egen pc.

Seks gratisprogrammer

Heldigvis finnes det løsninger som verken koster noe eller bare finnes på nettet. I denne og de neste tre artiklene ser vi nærmere på det beste alternativet, nemlig LibreOffice. Kontorpakken er basert på åpen kildekode, og det betyr at utviklere kan jobbe videre med programmene i pakken og utvikle sine egne løsninger. LibreOffice er faktisk en videreføring av OpenOffice, som vi har skrevet om ved flere anledninger.

Selv om det av samme grunn ikke står sterke økonomiske krefter bak LibreOffice, så tåler pakken fint å sammenlignes med gigantene fra Google og Microsoft. Du skal ikke ha



jobbet i mange minuttene med LibreOffice før du innser at dette ikke er fruktene av arbeidet til glade amatører, men derimot en gjennomarbeidet programpakke som er skrevet av profesjonelle utviklere.

Tre klassiske kontorprogrammer

De viktigste elementene i LibreOffice er tre tradisjonelle kontorprogrammer: Det er Writer til tekstbehandling, Calc til regneark og Impress til presentasjoner. Det er med stor sannsynlighet disse tre programmene du vil bruke mest. De fleste har på et eller annet tidspunkt behov for å utforme tekst og layout, foreta beregninger eller presentere et eller annet for andre i form av et foredrag.

Når du åpner de tre programmene, vil de nok også virke kjente. De støtter seg på en lang tradisjon for hvordan et kontorprogram skal se ut. I motsetning til Microsoft 365 og andre ny-

ere utgaver av Office har heller ikke programmene det etter hvert vanlige båndet øverst, men byr derimot på tradisjonelle menyer med meny punkter. Vi tror at de fleste pc-brukere fortsatt foretrekker denne løsningen.

Det er vanskelig å sammenligne de tre øvrige programmene i pakken med tilsvarende produkter fra Google og

Microsoft. Ikke fordi de er dårligere, men fordi gigantene rett og slett ikke har noe som ligner. Du kan lese om matematikk-, database-, og diagramprogrammene på siste side i denne første delen i serien om LibreOffice.

Og en god nyhet til slutt: Alle de seks programmene er selvsagt på norsk og har norsk stavekontroll.

Derfor er en frittstående kontorpakke bedre

Det er gode argumenter for å velge en gratis kontorpakke og installere den på maskinen.

• Orden på dokumentene

Alle dokumentene i LibreOffice-programmene lagres utelukkende på din egen datamaskin. Du har med andre ord full kontroll over alle data og hundre prosent sikkerhet.

• Gjenkjennelig design

I store trekk minner brukerflaten til LibreOffice om den du kjenner fra de forskjellige årgangene av Microsoft Office.

• Oversiktlig og på norsk

Det er i det hele tatt lett å få oversikt over og komme i gang med de seks programmene i pakken.



LibreOffice

Profesjonell tekstbehandling, regneark og presentasjoner med en kraftfull, frittstående kontorpakke for Windows.

Språk
Norsk

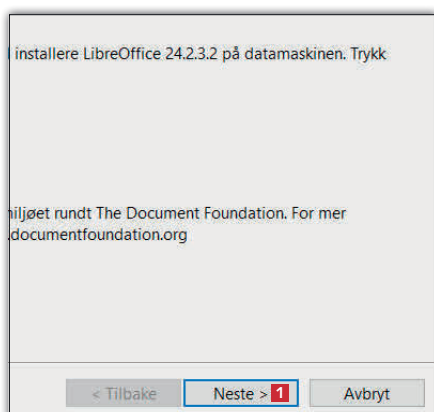
Virker med
Windows 10 og 11

Programmet laster du ned fra:
komputer.no/2414

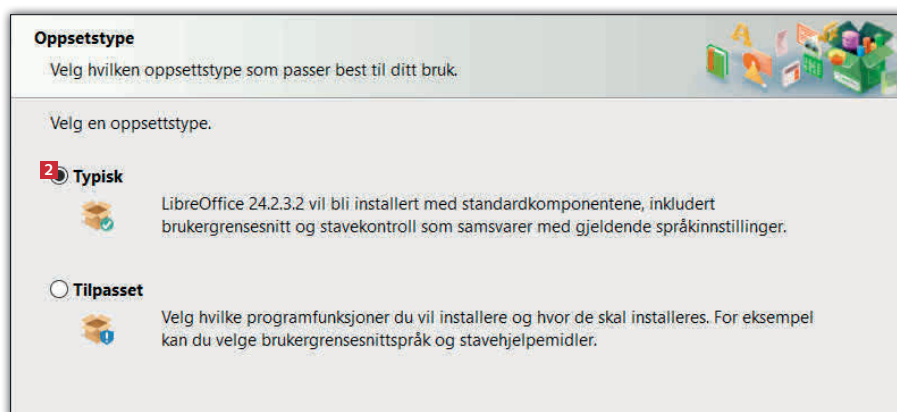


Slik klargjør du LibreOffice

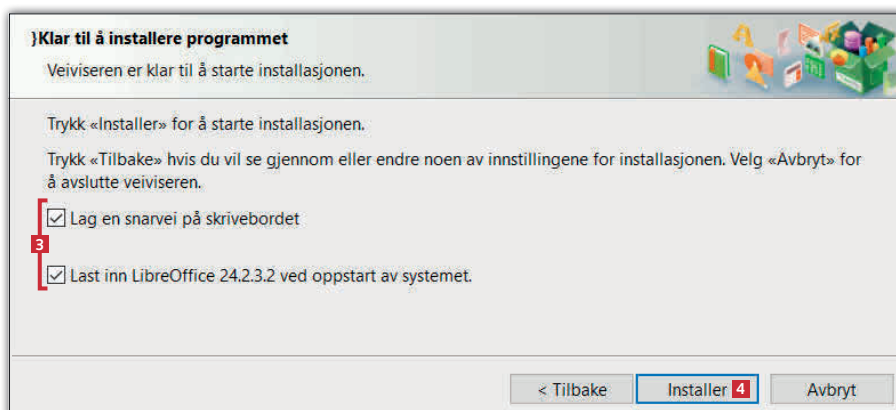
Last først ned kontorpakken LibreOffice fra nettsiden vår. Her viser vi hvordan du gjennomfører installeringen og bruker pakkens velkomstvindu til å holde orden på dokumenter fra alle de seks programmene.



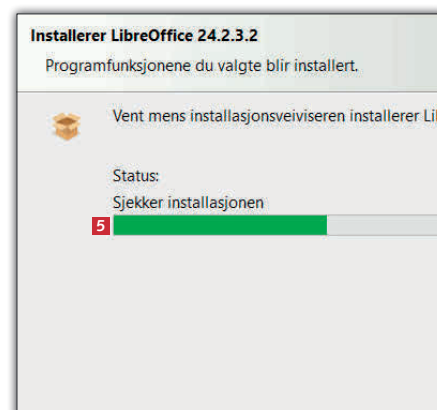
1 Last ned programpakken fra komputer.no/2414. Start installeringen. I dette vinduet klikker du på **Neste 1**.



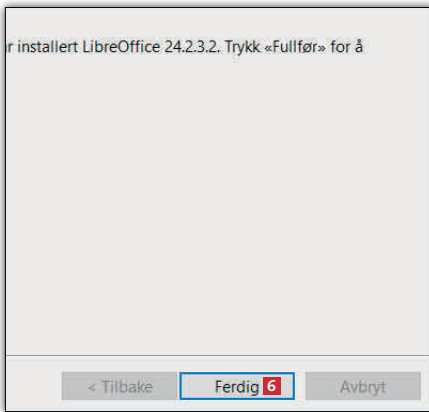
2 Velg **Typisk 2** for å installere alle de seks programmene og en norsk språkpakke.



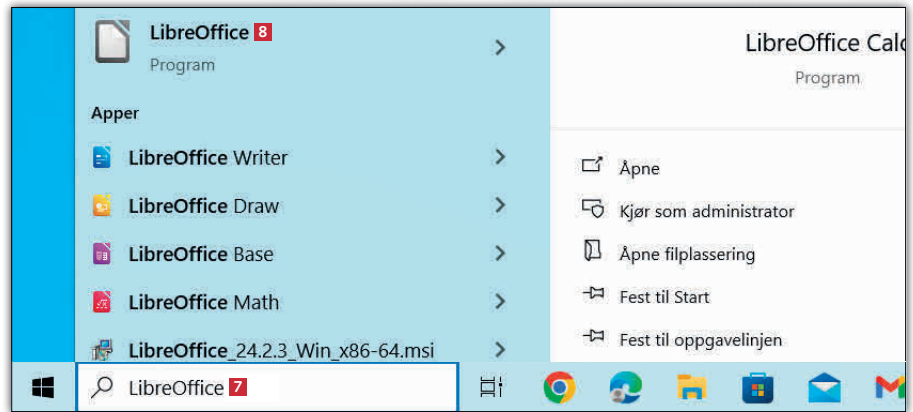
3 Pass på at det er satt markering **3** i begge feltene når du kommer til dette trinnet. Deretter klikker du på **Installer 4**.



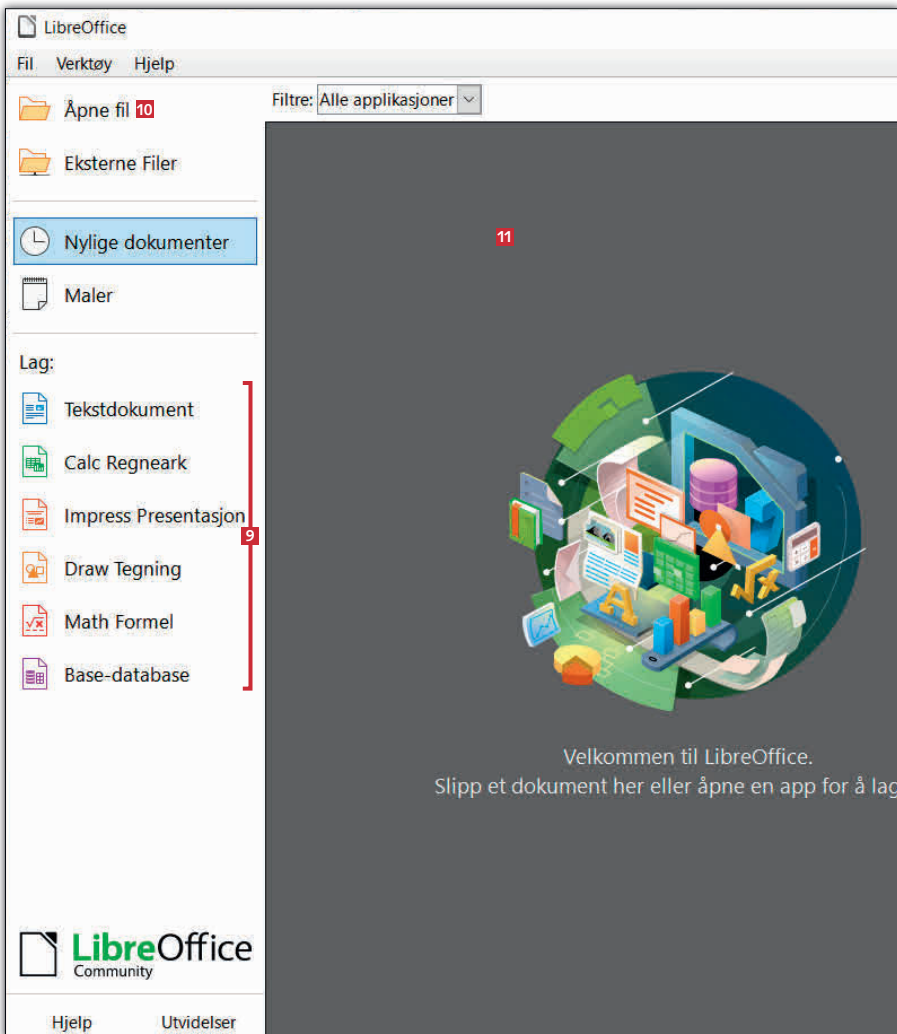
4 Installeringen kan ta opptil ti minutter. Det er snakk om seks store programmer som skal lastes ned og installeres **5**.



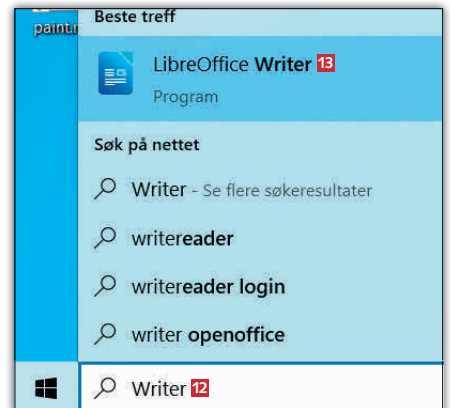
5 Til slutt klikker du på **Ferdig 6**.



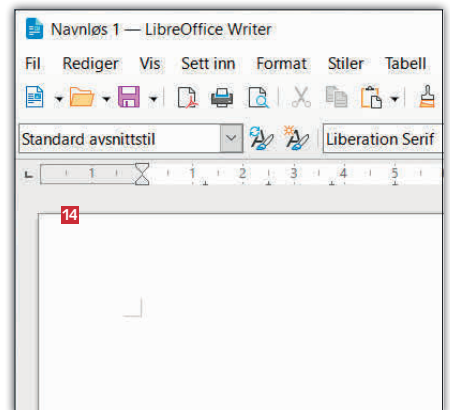
6 Du åpner startvinduet til kontorpakken ved å skrive **LibreOffice 7** i søkefeltet og klikke på **LibreOffice 8**.



7 Nå ser du velkomstvinduet til kontorpakken og kan åpne hvert av de seks programmene **9**. Du kan også åpne et dokument **10** fra Filutforsker. Etter hvert som du bruker de forskjellige programmene, vil vinduet **11** også inneholde snarveier til nylig åpnete dokumenter.



8 Selvfølgelig kan du også åpne et av de seks programmene direkte i Windows. Her søker vi for eksempel etter **Writer 12** og klikker på **LibreOffice Writer 13**.



9 LibreOffice Writer **14** åpnes. Du kan lese om det og de øvrige programmene på de neste sidene.





WRITER

Tekster som også ser bra ut

De gode malene gjør at det lett å jobbe med både tekst og grafikk i tekstbehandlingsprogrammet LibreOffice Writer.

Writer kan alt. Vi våger faktisk å påstå at du ikke vil savne en eneste funksjon hvis du heretter bruker LibreOffice Writer til å skrive tekster og lage dine egne trykksaker.

Du har mange muligheter til å velge utseende og formatering av teksten. Det gjelder både skrifttyper, avsnittsformatering og andre funksjoner, som bruk av topp- og bunntekst. Du kan skrive i spalter, bruke tabeller og i det hele tatt sette inn forskjellige grafiske elementer i dokumentet.

Naturligvis kan du også nøye deg med å skrive i vei med vanlig uformatert tekst. Feil blir det neppe mange av, ettersom Writer byr på både auto-korrektur og norsk stavekontroll.

Varierte maler

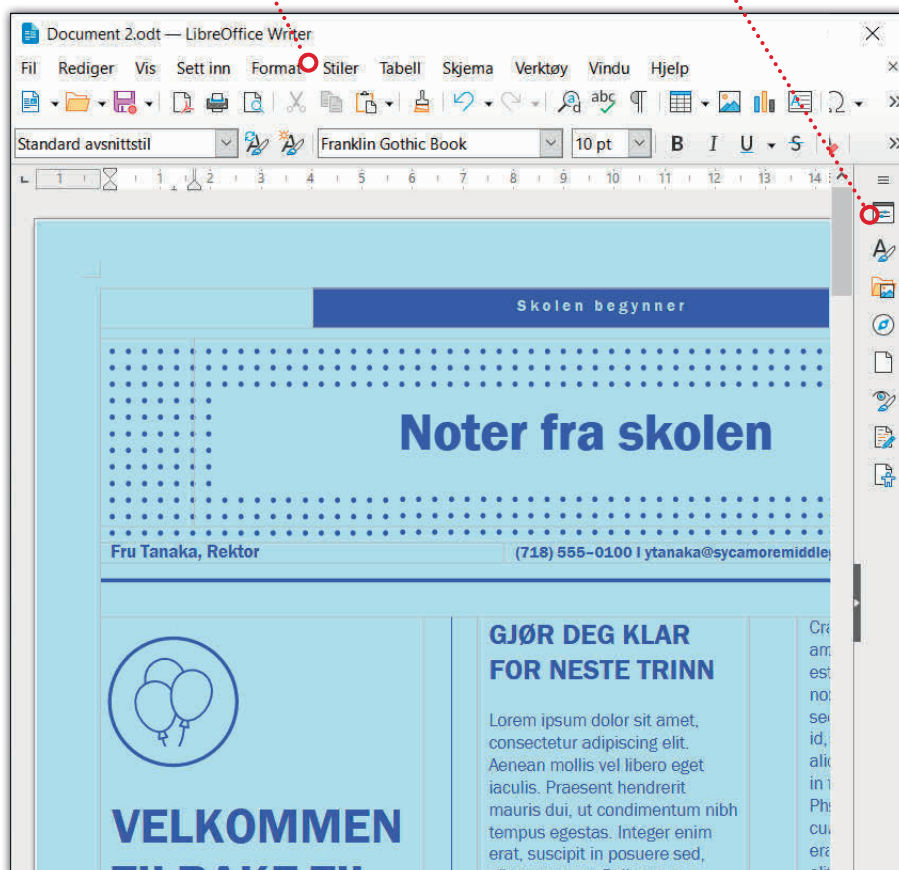
Vi anbefaler at du ser nærmere på utvalget av maler i Writer. Da kommer du lettere i gang hvis du for eksempel vil lage en trykksak med mer profesjonell layout. Det er naturligvis også mulig å designe dokumenter fra bunnen.

Vær klar over at Writer har sitt eget filformat som heter .odt. Kanskje vil du heller lagre i .docx, slik at du kan dele tekstdokumentene med folk som bruker Word eller Google Dokumenter. Writer kan også lese .docx-formatet, slik at du kan samarbeide med andre uavhengig av program.

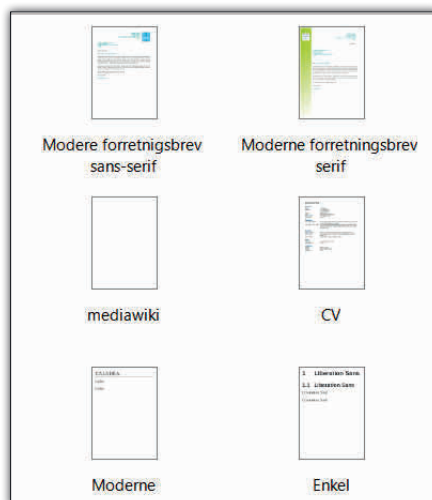
Dokumentene åpnes, lagres og skrives ut via Fil-menyen øverst til venstre. Det er gjenkjennelig for de fleste og dermed også særdeles brukervennlig.

Øverst ser du menyene du kanskje drar kjensel på fra eldre utgaver av Microsoft Office.

Helt til høyre i vinduet finner du snarveiene til mange sentrale funksjoner.



I tekstbehandlingsprogrammet Writer kan du skrive enkle tekstdokumenter eller benytte mer avanserte layout-funksjoner til å lage for eksempel en fin brosjyre.



Malene i Writer gjør at du kommer raskere i gang med arbeidet.



Programmet har selvfølgelig tilgang til alle skrifttypene som finnes på maskinen.



CALC

Regneark til mange formål

I LibreOffice styrer du tallene med stødig hånd. Et stort utvalg av formler og diagrammer gir mange avanserte muligheter.

I tallenes og formlenes verden er det ekstra viktig å benytte et program som presenterer funksjonene på en oversiktlig måte. Den klassiske oppbyggingen av kontorpakken LibreOffice kommer derfor svært godt til sin rett i Calc, som er LibreOffices svar på regnearkprogrammet Excel, som du kanskje kjenner fra tidligere.

LibreOffice Calc kan brukes til svært kompliserte beregninger og inneholder et betydelig utvalg av matematiske formler og pivottabeller. Til daglig vil man nok bruke Calc til langt enklere oppgaver. Programmet er for eksempel særdeles godt egnet til medlemslister i foreninger. Regnearkprogrammer som Calc gir deg nemlig mulighet til å sortere etter kolonner, slik at du kan håndtere og få oversikt over større datamengder raskt og effektivt.

Sirkeldiagram, søyler og bobler

Det skal godt gjøres å få regnark til å virke særlig sexy, men det er faktisk mulig å presentere tallmaterialet på en levende og pedagogisk vellykket måte. I Sett inn-menyen kan du for eksempel legge inn et sirkeldiagram eller presentere tallene i bobler av forskjellig størrelse. Når du lager diagrammer, får du hjelp av en veiviser der du blant annet oppgir hvilke rader og kolonner diagrammet skal være basert på.

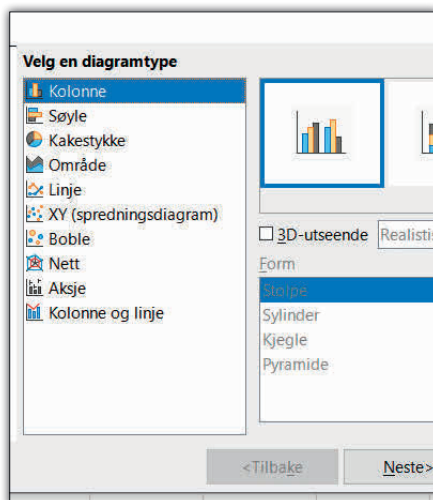
Også i Calc er det norsk stavekontroll. Regnearkene lagres utelukkende lokalt, slik at du alltid har full kontroll over dokumentene du jobber med.

Du bruker formelfeltet til å lage beregninger eller skrive teksten som skal stå i feltene under.

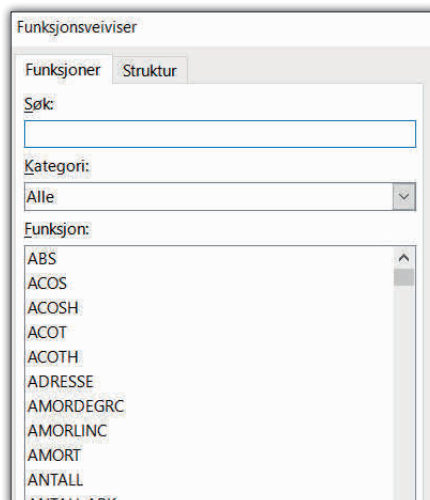
Datamenyen er nyttig når du skal sortere innholdet i regnearket etter kolonne eller rad.

	A	B	C	D	E	F
4			SØNDAG	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG
5		8.00				
6		8.30				
7		9.00		Skolestart, Sigrid		
8		9.30				
9		10.00	Bursdag			
10		10.30				
11		11.00				
12		11.30				
13		12.00				
14		12.30				
15		13.00				
16		13.30				
17		14.00				
18		14.30	Olav til fotball			
19		15.00				
20		15.30				

Regneark behøver ikke å inneholde kompliserte beregninger eller kjedelige husholdningsbudsjetter. Her ser vi ukeplanen til en familie, slik den ser ut i LibreOffice Calc.



Tallmaterialet er lett å omsette til for eksempel sirkel- eller søylediagrammer.



I Calc har du også tilgang til hundrevis av formler til både enkle og tunge beregninger.





IMPRESS

Lag et flott foredrag på pc-en

Impress brukes til enkle eller profesjonelle presentasjoner. Det er et førsteklasses verktøy med mange fine maler.

Mens både Calc og Writer kan brukes til svært forskjellige oppgaver, er som regel målet det samme hver gang du åpner Impress: Du vil presentere et interessant materiale for en gruppe mennesker, uten at det blir kjedelig og ensformig.

LibreOffice Impress er motstykket til programmet Powerpoint i Microsoft Office-pakkene. Uansett hva presentasjonen skal handle om, må du gjennomgå de samme trinnene når du begynner å lage presentasjonen. Det betyr at du først må velge mal, og i Impress har du over tyve å velge mellom. Deretter velger du formatet til den skjermen som den ferdige produksjonen skal vises på.

Du må også velge bakgrunnsfarge, og deretter kan du begynne å legge inn tekst og eventuelle grafiske elementer til hvert enkelt lysbilde. I Impress er "Lysbilde" betegnelsen på de enkelte sidene i presentasjonen.

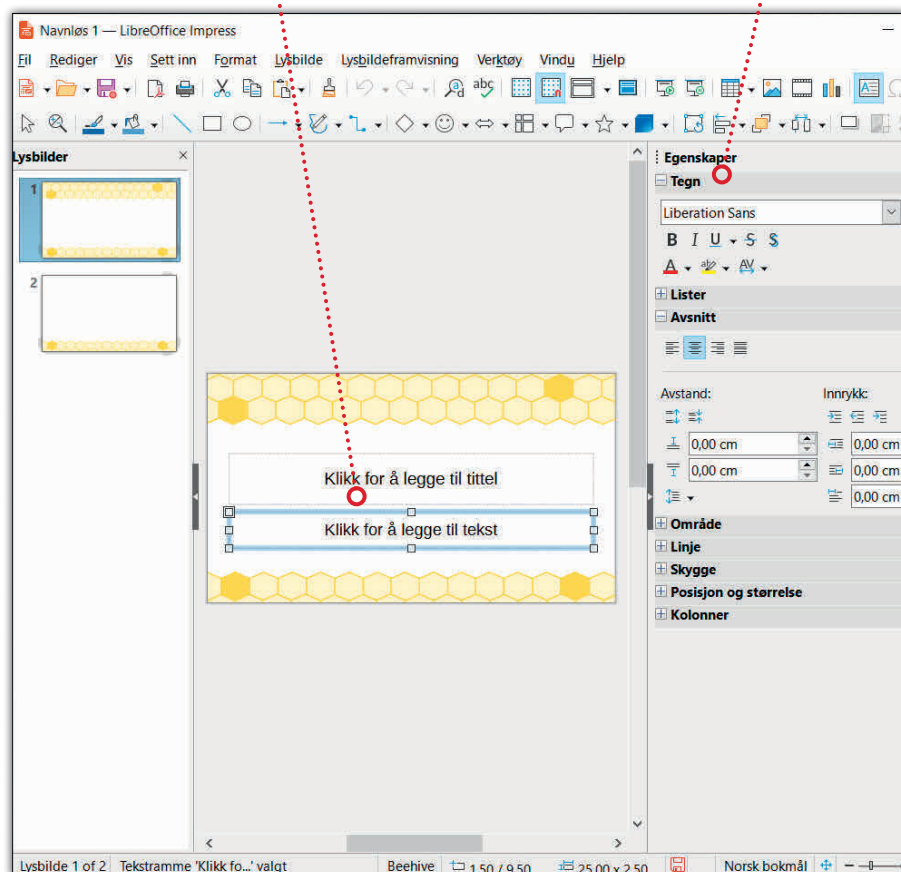
Bruk lyd og video

Impress gjør det også mulig å sette inn korte lydfiler og til og med videofiler i presentasjonen. Selv et fotoalbum fra en mappe på datamaskinen kan bygges inn i forestillingen, som til slutt lagres i LibreOffices eget .odp-format eller det mer utbredte .pptx som benyttes av Microsoft.

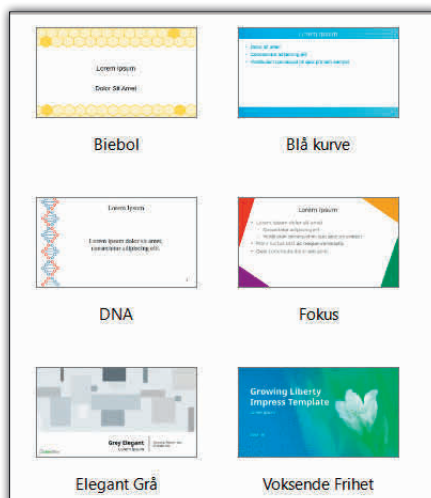
Selve presentasjonen kan lages direkte fra programmet, der den vises i fullskjermmodus på pc-en eller på en ekstern skjerm eller projektor.

Du arbeider med ett bilde om gangen. Malen tar seg av layouten.

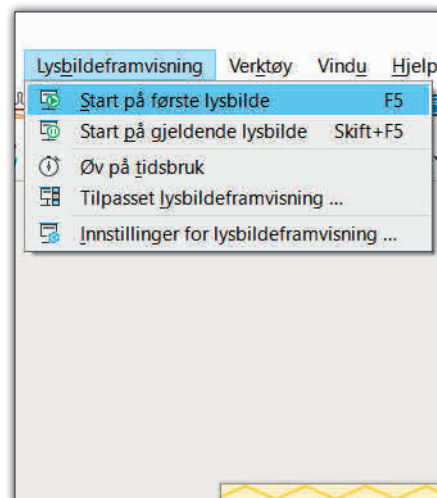
Når du skriver tekst, ligger formateringsverktøylene i et panel til høyre.



En presentasjon består av flere sider, som Impress kaller lysbilder. De enkelte lysbildene har samme farge og design, men teksten og grafikken endrer du fra bilde til bilde.



Her ser du noen av de mange malene du kan velge mellom i Impress.



Selve presentasjonen spilles av via menyen Lysbildeframvisning øverst.



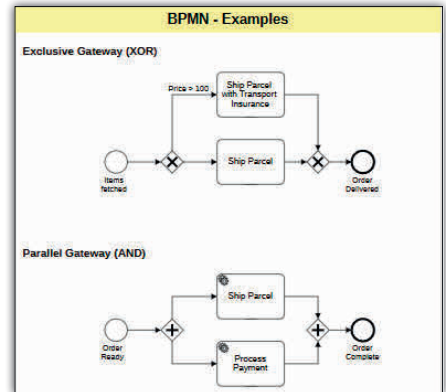
DRAW

Tegn de gode idéene

Programmet LibreOffice Draw er beregnet på å tegne kart over ideer eller organisasjoner.

Nå kan du tegne dine egne flytdiagrammer – eller "flowcharts" på engelsk. Med Draw designer du et diagram som består av et antall bokser.

Boksene knyttes sammen av piler som indikerer hvordan elementene står i forhold til hverandre. Når du åpner programmet, bruker du verktøyene til venstre i vinduet til å tegne boksene, sirklene, pilene og de andre figurene du vil benytte i diagrammet. Draw har et stort utvalg av elementer som kan settes sammen på kryss og tvers.



Flytdiagrammer kan være nyttige til å få orden på tankene. LibreOffice Draw gjør det lettere å få oversikt.



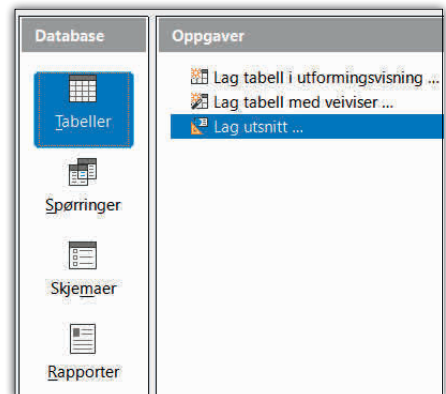
BASE

Orden i sysakene

En database er det rette verktøyet når du vil ha oversikt over forskjellig slags informasjon.

De fleste har et hobbyprosjekt der en database kan være nyttig. Vil du for eksempel ha fullstendig oversikt over cd-samlingen, kan det være mer

hensiktsmessig å bruke et database-program som Base fremfor et tekst-behandlings- eller et regnearkprogram. Det henger sammen med at det er lettere å søke seg frem til data i en database og trekke ut de opplysningene man er ute etter fra databasen. Når det er sagt, er Base et program som det tar noe tid å sette seg inn i.



Velkomstvinduet i LibreOffice Base – et fantastisk nerdete verktøy for deg som vil ha oversikt over for eksempel en samling.



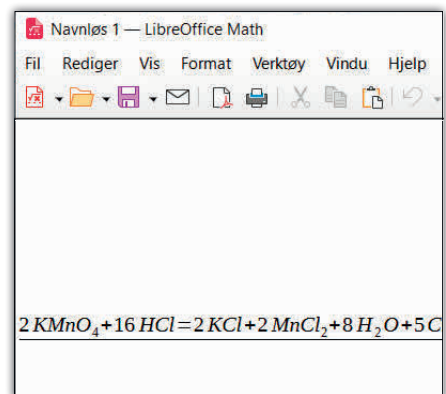
MATH

Skriv matematisk

Programmet Math i LibreOffice hjelper til med å lage formler som kan brukes andre steder.

La det være sagt med det samme: Math er uten sammenligning det mest spesialiserte programmet vi har sett i en kontorpakke. Dette er for de spe-

sielt interesserte, men Math stiller de matematiske symbolene til rådighet som gjør det mulig å skrive formler, som så kan overføres til andre programmer i kontorpakken. Du bør ha gode matematikkunnskaper for å ha glede av Math. Det er imidlertid mye god inspirasjon og eksempler å hente i programmets hjelpemenu.



Math gir deg verktøyene til å designe matematiske formler som denne – men det er mest for deg som er god i matte.